

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **T. Ch. P.,** zastoupen Mgr. Ing. Martinem Říčkou, advokátem se sídlem Vídeňská 23/25, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 1. 2014, č. j. 22 Az 5/2013 - 80,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 1. 2014, č. j. 22 Az 5/2013 – 80, **se zrušuje,** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce T. Ch. P. se včas podanou kasační stížností domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 1. 2014, č. j. 22 Az 5/2013 - 80, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně (dále také „krajský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 16. 1. 2014, č. j. 22 Az 5/2013 - 80, zamítl žalobu vietnamského státního příslušníka T. Ch. P. proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 7. 2. 2013, č. j. OAM-17/ZA-ZA06-ZA04-2013, kterým tomuto žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“).

Krajský soud při svém rozhodování vyšel z toho, že stěžejní skutečností bylo tvrzení žalobce o svém pronásledování v zemi původu při uplatňování politických práv (§ 12 zákona o azylu). Žalobce tvrdil, že se dne 15. 11. 2012 zúčastnil demonstrace na podporu dvou uvězněných zpěváků, při níž byl zadržen policisty, kteří ho sice bez vznesení obvinění druhý den propustili, ale s tím, že jeho stíhání bude pokračovat. Jiných veřejných akcí se však nezúčastňoval a jednalo se tak o ojedinělou účast na demonstraci. Krajský soud proto dospěl k závěru, že ze shora uvedeného ještě nelze usuzovat na to, že byl ve své vlasti vystaven pronásledování. Je tomu tak proto, že u žalobce nešlo o dlouhodobý a intenzivní postoj k uplatňování politických práv. Žalobce byl z uvedeného důvodu po jednodenním zadržení propuštěn a ač mu bylo sděleno, že jeho stíhání bude pokračovat, během celého měsíce, kdy se ve vlasti ještě zdržoval, nebyl stále z ničeho oficiálně obviněn. Vymezením pojmu pronásledování se ostatně zabýval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 - 37, v němž konstatoval, že za *„pronásledování je nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí, nikoliv takové negativní jevy, které státní orgány cíleně potírají a čelí jim“*. Skutečnosti tvrzené žalobcem proto nenaplňují uvedené vymezení pojmu pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu.

Žalobce po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 8. 2013, č. j. 7 Azs 21/2013 - 29, kterým byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 5. 2013, č. j. 22 Az 5/2013 – 42, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení, ve své výpovědi u krajského soudu dne 16. 1. 2014 znovu potvrdil, že hlavním důvodem návratu do České republiky koncem roku 2012 byla jeho účast na jedné demonstraci konané dne 15. 11. 2012, jež byla protestem proti vládě s požadavkem na propuštění dvou hudebníků, kteří vystupovali s protivládními písněmi. Z výpovědi žalobce však již nevyplynulo, že by byl v době od poloviny prosince 2012 až do konání ústního jednání dne 30. 5. 2013 předmětem zvýšeného zájmu vietnamských státních orgánů v souvislosti s jeho účastí na demonstraci dne 15. 11. 2012. Žalobce popisoval ve své účastnické výpovědi poněkud jinak okolnosti vztahující se k účasti na uvedené demonstraci, než o nich hovořil při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V protokolu o pohovoru uvedl, že policisté demonstranty honili a bili je, a některé lidi, včetně jeho zatkli, vyslýchali a poté propustili. U ústního jednání však již uvedl, že nebyl zadržen na policejní stanici a jelikož byl jen sledován, schovával se. Obsahová rozdílnost výpovědi žalobce při ústním jednání proto oslabuje věrohodnost jeho celkového tvrzení, které se jeví být účelové. Vzhledem k tomu proto musel krajský soud zpochybnit i tvrzení žalobce, že měl být za účast na demonstraci odsouzen a měl mu být dokonce uložen i trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců. Bylo-li by totiž uvedené tvrzení žalobce pravdivé, bylo by v jeho zájmu, aby si zajistil a listinnými důkazy prokázal opodstatněnost svých tvrzení, zvláště z situace, pokud dne 14. 1. 2013 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Výpověď žalobce však nebyla podpořena žádnými listinnými podklady a důkazy. Krajský soud proto nepokládal za vhodné a potřebné provedení důkazů navržených zástupcem žalobce, t.j. zjistit průkaznost žalobcova odsouzení, popřípadě provést výslech jeho příbuzných žijících ve Vietnamu, kteří mu měli tuto skutečnost sdělit telefonicky. Správní soud vyšel i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 – 105, dostupného na www.nssoud.cz, který vyslovil, že *„nevěrohodnost tvrzení, zejména vzhledem k jejich rozporuplnosti, znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele o azyl podmínky pro udělení*

azylu podle § 12 zákona o azylu". Vzhledem k uvedenému se pro krajský soud ztotožnil se závěry žalovaného, že v případě žalobce nebyly naplněny zákonné podmínky pro udělení azylu ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu.

Krajský soud se shodl i se závěry žalovaného správního orgánu v tom, že u žalobce nebyly dány ani důvody pro udělení azylu podle ust. § 13 zákona o azylu. Žalobce se seznámil se svou přítelkyní T. T. T., která je vietnamskou státní příslušnicí, asi jeden rok předtím než opustil v roce 2009 Českou republiku, a dne 5. 3. 2009 se z jejich vztahu narodila dcera T. T., jež je rovněž vietnamskou státní příslušnicí. Obě ženy se zdržovaly v České republice i v době, kdy žalobce byl již ve Vietnamu a udržoval s nimi jen občasný telefonický styk, aniž se pokusil v této době upravit s nimi každodenní kontakt v České republice. Ostatně žalobce sám uvedl, že dcera a přítelkyně nebyly důvodem jeho příjezdu do České republiky dne 28. 12. 2012. Uzavření sňatku žalobce s matkou jeho dítěte dne 15. 3. 2013 proto nesvědčí - vzhledem ke krátkodobosti vztahu a jeho nepřesvědčivosti – o potencionální kvalitě a dlouhodobosti tohoto soužití, které jsou kladeny na manželství. Správní soud po vydání již uvedeného zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 8. 2013, č. j. 7 Azs 21/2013 - 29, navíc vyslechl u ústního jednání dne 16. 1. 2014 manželku žalobce jako svědkyni, která ozřejmila zjištěné skutečnosti, mimo jiné i narození dalšího dítěte žalobce dne 28. 10. 2013, což bylo ověřeno i rodným listem. Krajský soud proto z uvedených skutečností dospěl k závěru, že rodině žalobce nic nebrání v tom, aby společný rodinný život realizovala v jejich vlasti, případně na jiném místě, kde budou mít všichni legální pobyt.

Krajský soud vyslovil znovu souhlas s argumentací a závěry žalovaného správního orgánu, který dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje zákonné předpoklady pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu. Je tomu tak proto, že z výpovědi žalobce nevyplývají žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit pro žalobce nebezpečí vážné újmy v zemi původu [uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu nebo vycestování cizince v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 zákona o azylu)]. Tvrdí-li pak žalobce jen to, že byl později odsouzen za účast na demonstraci konané ve Vietnamu dne 15. 11. 2012, neprokázal tvrzenou skutečnost žádnými důkazy, ačkoliv k tomu měl dostatek času.

Krajský soud musel opět přisvědčit argumentaci žalovaného, že u žalobce nejsou dány ani důvody k udělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14b odst. 1 zákona o azylu. Žalobce výslovně uvedl, že byť měl původně v České republice přítelkyni, s kterou se mu narodila dcera, jejich přítomnost v České republice neměla žádnou spojitost s jeho žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Rovněž intenzita jejich vzájemného soužití, kdy žalobce byl s přítelkyní v osobním kontaktu jen v roce 2009 a poté až začátkem roku 2013, nesvědčí o stabilitě jejich vztahu, byť spolu uzavřeli manželství dne 15. 3. 2013. Žalovaný správní orgán přitom navíc vycházel i z Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 7. 7. 2011, č. j. 106941/2011-LPTP, z Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 5. 12. 2012, č. j. 123004/2012-LPTP a z aktuálního znění Infobanky ČTK „Země světa, Vietnam".

Jelikož závěr žalovaného správního orgánu o tom, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu je správný, nemohla se ani po doplnění dokazování setkat s úspěchem žaloba brojící proti napadenému správnímu rozhodnutí.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opřel o ust. § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel především namítl, že řízení před krajským soudem trpí vadou, která spočívá v neúplnosti dokazování a zjištěného skutkového stavu.

Žalobou napadené správní rozhodnutí konstatuje, že nebyl po rozehnání demonstrace nijak pronásledován. To ale nikdo a ani správní orgán nemůže vědět. Je tomu tak proto, že pokud mu policisté sdělili, že bude ještě vyslechnut a od té doby se skrýval až do doby svého odjezdu, nelze takový závěr učinit. Naopak je pravděpodobné, že byl policií hledán, ale díky tomu, že se skrýval, podařilo se mu vyhnout trestu za ojedinělou politickou angažovanost. Bez dalšího zjišťování skutkového stavu věci proto nelze učinit závěr o tom, že nebyl pronásledován. Ze správního rozhodnutí je také patrno, že se správní orgán nedostatečně zabýval jeho rodinnými poměry, ač svým rozhodnutím by mohl výrazně zasáhnout do rodinných vztahů jeho blízkých.

Stěžovatel má rovněž za to, že krajský soud v rozporu se zákonem nepřipustil jeho návrhy na doplnění dokazování a důvody, které k tomu tento správní soud vedly jsou nepřezkoumatelné.

V odůvodnění kasační stížností napadeného rozsudku se uvádí, že „*Z výpovědi nevyplynulo, že by v době od poloviny prosince 2012 až do dne konání ústního jednání dne 30.5.2013 byl předmětem zvýšeného zájmu vietnamských státních orgánů v souvislosti s účastí na demonstraci dne 15. 11. 2012*“. Jelikož již od počátku tvrdí, že se po rozehnání demonstrace skrýval až do doby odjezdu ze země původu, navrhl krajskému soudu provedení důkazů, které by mohly prokázat jeho pronásledování ve své vlasti a odsouzení k trestu odnětí svobody. Správní soud však tyto návrhy a provedení důkazů odmítl s poukazem na nevěrohodnost jeho výpovědi. Odmítnutí návrhů na zajištění písemných důkazů a na provedení výslechu svědků je navíc i nedostatečně odůvodněno. Tento postup je však v rozporu s Listinou základních práv a svobod, ale i s nálezem Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 1437/07.

Obdobně je tomu i pokud jde o důkazy ohledně neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Krajský soud se v napadeném rozsudku domnívá, že jako účastník řízení měl dostatek časového prostoru k tomu, aby předložil důkazy v tom směru, že byl odsouzen za účast na popisované demonstraci, což neučinil. Správní soud však nijak nezjišťoval z jakého důvodu tyto důkazy nebyly předloženy. Krajskému soudu proto nemůže být známo, zda

měl skutečně dostatek času k doložení svého tvrzení. Jde tedy o pouhý názor krajského soudu bez jakéhokoliv podkladu.

Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalované Ministerstvo vnitra v písemném vyjádření ke kasační stížnosti odkázalo na obsah správního spisu, na vlastní podání a výpovědi stěžovatele, i na obsah správního a soudního rozhodnutí. Skutečný stav věci byl zjištěn přesně a úplně, a podkladem pro toto zjištění byly zejména žádost stěžovatele o udělení azylu a pohovor se stěžovatelem.

Správní orgán má za prokázané, že stěžovatel nebyl ve své vlasti pronásledován z azylově relevantních důvodů, ani neměl důvod se takového pronásledování opodstatněně obávat. Ojedinělý krok směřující k uplatnění politických práv nelze brát za natolik dlouhodobý a intenzivní postoj, který by bylo možno považovat za naplnění některého z důvodů pro udělení azylu.

Po ústním jednání před krajským soudem je správní orgán přesvědčen o tom, že stěžovatel své výpovědi a důvody, které ho měly vést k odchodu z vlasti, zásadním způsobem pozměnil, čímž ovšem celou svou žádost o udělení mezinárodní ochrany znevěrohodnil. Pokud byly zjištěny tak zásadní rozpory ve výpovědích stěžovatele, bylo zcela nadbytečné provedení důkazů navrhovaných zástupcem stěžovatele. Je-li stěžovatel v kontaktu se svými příbuznými ve Vietnamu, od kterých se měl dozvědět o svém odsouzení ve vlasti, měl dostatek příležitostí obstarat si písemnost prokazující jím uváděná nová tvrzení. Navržení takového důkazu až při ústním jednání dne 16. 1. 2014 lze proto považovat za umělé prodlužování řízení. Zcela účelovým se pak jeví návrh na provedení důkazu ohledně nemanželského syna stěžovatele M. M. Je tomu tak proto, že stěžovatel v průběhu správního řízení neoznačil vztah s tímto nezletilým jako důvod pro který žádá o udělení mezinárodní ochrany a při soudním jednání dokonce sdělil, že u něj probíhalo řízení o popření otcovství.

Ministerstvo vnitra proto navrhlo, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je z větší části opodstatněná.

Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vychází z toho, že i v řízení o kasační stížnosti se kasační soud řídí dispoziční zásadou. Je provedením této dispoziční zásady, jestliže ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s. ukládá stěžovateli povinnost označit rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvést, z jakých důvodů (skutkových a právních) toto soudní rozhodnutí napadá a považuje výroky tohoto rozhodnutí za nezákonné. Rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvedení skutkových a právních výhrad znamená povinnost stěžovatele tvrdit, že soudní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonu nebo jinému předpisu, který má charakter předpisu právního a toto tvrzení musí také odůvodnit. Činnost kasačního soudu je pak ohraničena rámcem takto vymezeným

(rozsah napadení soudního rozhodnutí a skutkové a právní důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí) a tento soud se musí omezit na zkoumání napadeného rozhodnutí jen v tomto směru, nejde-li ovšem o vadu, k níž musí hledět z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Nedostatek stěžovatelova tvrzení, že vydáním napadeného soudního rozhodnutí byl porušen zákon nebo jiný právní předpis, představuje vadu kasační stížnosti, která brání jejímu věcnému vyřízení. I při nejmírnějších požadavcích proto musí být z kasační stížnosti poznatelné, v kterých částech a po jakých stránkách má Nejvyšší správní soud napadené soudní rozhodnutí zkoumat, přičemž kasační soud není povinen ani oprávněn sám vyhledávat možné nezákonnosti soudního rozhodnutí.

Stěžovatel v kasační stížnosti především vznáší námitku, že správním orgánem není najisto postaveno, zda byl či nebyl po rozehnání protivládní demonstrace konané dne 15. 11. 2012 pronásledován za účast na této demonstraci. Správní orgán nemohl ostatně tuto skutečnost ani vědět bez dalšího doplňování skutkového stavu věci. Jestliže mu totiž policisté sdělili, že bude ještě vyslechnut a on se skrýval až do svého odchodu ze země původu do České republiky, je spíše pravděpodobné, že sice byl hledán policií, ale díky ukrývání se mu podařilo vyhnout trestu.

Nejvyšší správní soud má za to, že tato námitka má jisté opodstatnění.

Judikatura správních soudů se již vyslovila k otázce, zda jen ojedinělý krok směřující k uplatňování politických práv, je možno považovat za pronásledování za uplatňování politických práv a svobod.

Krajský soud v Hradci Králové v rozsudku ze dne 25. 10. 2005, č. j. 30 Az 18/2005 – 59, již vyslovil, že: „*Pouhá účast žadatele o azyl na politických demonstracích a jiných akcích, při nichž docházelo k projevům nespokojenosti se společensko-ekonomickou situací v zemi jeho původu, ale nevyvolala vůči němu následně odezvu státní administrativy, není pronásledováním ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Pronásledováním nejsou ani nezákonné postupy určitých složek státní správy, pokud se je žadatel o azyl nepokusil řešit instančním či jiným právním způsobem*“.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2006, č. j. 3 Azs 442/2004 – 61, dostupném na www.nssoud.cz, též dovodil, že: „*Ojedinělý krok směřující k uplatňování politických práv (v daném případě jedna tvrzená účast na demonstraci) nelze považovat za natolik intenzivní postoj, který by bylo možno považovat za uplatnění zákonného důvodu pro udělení azylu spočívajícího v pronásledování za uplatňování politických práv a svobod. Stejně tak tvrzenou skutečnost, že manžela v místě bydliště bez uvedení důvodu hledali policisté, rovněž nelze bez dalšího považovat za skutečnost objektivně zakládající odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství stěžovatelka má, tak jak má na mysli § 12 zákona o azylu*.“

Krajský soud v napadeném rozsudku ze dne 16. 1. 2014 vyhodnotil výpověď stěžovatele před tímto správním soudem tak, že z jeho výpovědi nevyplývá zvýšený zájem vietnamských státních orgánů o jeho osobu v souvislosti s účastí na demonstraci dne 15. 11. 2012, a to v době od poloviny prosince 2012 až do konání ústního jednání dne 30. 5. 2013. Stěžovatel popisoval ve své účastnické výpovědi okolnosti vztahující se k účasti na uvedené

demonstraci poněkud jinak, než jak o nich hovořil při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V protokolu o pohovoru uvedl, že policie demonstranty honila a bila je, a některé lidi, včetně jeho zatkla, vyslýchala a poté propustila. U ústního jednání ale uvedl, že nebyl zadržen na policejní stanici a jelikož byl jen sledován, schovával se. Obsahová rozdílnost výpovědi stěžovatele při ústním jednání proto oslabuje věrohodnost jeho tvrzení, která se tak jeví být účelová. Vzhledem k tomu proto musel krajský soud zpochybnit i tvrzení žalobce, že byl za účast na demonstraci odsouzen a měl mu být dokonce uložen i trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců.

Především je třeba ale zdůraznit, že stěžovatel při prvním ústním jednání dne 30. 5. 2013 u krajského soudu ke shora uvedené věci vůbec nevypovídal z důvodu neznalosti českého jazyka a nepřítomnosti tlumočníka z jazyka vietnamského. Přednes v uvedeném směru proto učinil jen jeho zástupce advokát Mgr. Ing. Martin Říčka. Teprve po zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 8. 2013, č. j. 7 Azs 21/2013 – 29, vypovídal k věci samé poprvé i stěžovatel a ve své účastnické výpovědi uvedl i shora uvedené obsahové rozdílnosti ve vztahu k rozhánění demonstrace, bití účastníků demonstrace i jeho samotného, k jeho zatčení a zadržení na policejní stanici, z nichž pak krajský soud dovozuje účelovost a nevěrohodnost tvrzení stěžovatele k odsouzení a uložení trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců.

Závěry krajského soudu vyslovené v odůvodnění napadeného rozsudku jsou předčasné.

Krajský soud se u ústního jednání nedotazoval přítomného stěžovatele na rozdílnost obsahu jeho pohovoru ohledně rozhánění demonstrace a následných úkonů policejních orgánů od jeho přednesu při ústním jednání dne 16. 1. 2014 a k důvodům jeho rozdílných tvrzení u pohovoru a ústního jednání, ani k tomu, které tvrzení z nich je pravdivé. Krajský soud se namísto naznačeného postupu spokojil s rozdílnými tvrzeními stěžovatele ohledně rozehnání demonstrace a jejích následků, aniž se pokusil již popsané rozdílnosti odstranit. V rozporu se zákonem z nich ale dovodil nevěrohodnost a účelovost tvrzení stěžovatele ve vztahu k jeho odsouzení za účast na demonstraci a k uložení trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců. Přitom prokázání těchto tvrzení může mít rozhodující význam pro posouzení celé věci z hlediska případného pronásledování stěžovatele.

Chybný je též další závěr krajského soudu vyslovený v odůvodnění napadeného rozsudku, v němž je uvedeno, že bylo-li by shora uvedené tvrzení žalobce o jeho odsouzení k trestu odnětí svobody na 6 měsíců pravdivé, bylo v jeho zájmu, aby si zajistil a listinnými důkazy prokázal opodstatněnost svých tvrzení, což se nestalo (zejména pokud podal dne 14. 1. 2013 žádost o udělení mezinárodní ochrany). Krajský soud proto z toho důvodu nepokládal za vhodné a potřebné provedení důkazů navržených zástupcem žalobce, t. j. zjistit průkaznost žalobcova odsouzení, popřípadě provedení výslechu jeho příbuzných žijících ve Vietnamu, kteří mu měli tuto skutečnost sdělit telefonicky. Krajský soud ale u stěžovatele ani u jeho manželky nezjišťoval, jak dlouho stěžovatel ví o tom, že měl být odsouzen k trestu odnětí svobody na 6 měsíců za účast na demonstraci. Stěžovatel přitom vypověděl u ústního jednání dne 16. 1. 2014, že poté, co telefonicky volal do Vietnamu, dozvěděl se od svých příbuzných, že dostali „nějaký papír“ podle něhož měl být odsouzen za účast na demonstraci a měl mu být uložen i trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců.

V podstatě shodně vypovídala jako svědkyně i manželka stěžovatele T. T. P., která též uvedla, že stěžovatel měl být odsouzen za účast na demonstraci na 6 měsíců odnětí svobody. Tuto informaci se dozvěděla od příbuzných stěžovatele telefonicky, kteří to vyčetli z nějakých „papírů“, co přišly. Za tohoto stavu nebylo pro krajský soud nic snazšího, než se stěžovatele dotázat, jak dlouho ví o svém odsouzení a vyzvat ho, aby zajistil od svých příbuzných ve Vietnamu doručení originálů dokumentů správnímu soudu, v nejhorším případě ověřených kopií, z nichž by mělo vyplývat, že byl odsouzen za účast na demonstraci dne 15. 11. 2012 k 6 měsícům odnětí svobody. Tento úkon však krajský soud rovněž neučinil, ačkoliv je zcela rozhodný pro posouzení celé věci. Je tomu tak proto, že jen zcela ojedinělá účast občana na protivládní demonstraci bez odezvy státní administrativy, aniž by zde byly jeho dřívější dlouhodobé a intenzivní postoje k uplatňování politických práv, není natolik intenzivním postojem, který by bylo možno považovat za uplatnění zákonného důvodu pro udělení azylu spočívajícího v pronásledování za uplatňování politických práv a svobod. Přistoupí–li však ke shora uvedenému i represivní odezva státní administrativy vykazující zřejmou nepřiměřenost a nepochopitelnou tvrdost, je třeba pečlivě hodnotit celou záležitost ve všech souvislostech z hlediska toho, zda již nejde o pronásledování.

Stěžovatel vznesl v kasační stížnosti i námitku v níž brojí proti správnímu rozhodnutí, kterému vytýká, že se správní orgán nedostatečně zabýval jeho rodinnými poměry, ač svým rozhodnutím mohl výrazně zasáhnout do rodinných vztahů jeho blízkých.

Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že jde o těžce uchopitelnou námitku. Je tomu tak proto, že z ní není patrno, co vlastně stěžovatel konkrétně vytýká správnímu rozhodnutí, resp. v jakých směrech se správní orgán nedostatečně zabýval rodinnými poměry stěžovatele. Především je ale nutno zdůraznit, že stěžovatel v řízení o kasační stížnosti musí ve smyslu ust. § 102 a § 103 s. ř. s. směřovat výhrady zásadně proti rozhodnutí krajského soudu a nikoliv proti rozhodnutí správního orgánu. Vzhledem k tomu, že stěžovatel v uvedeném směru nevznesl žádnou výtku proti krajskému soudu, nezbývá nic jiného než plně odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku, v němž se krajský soud touto problematikou zabýval.

Nejvyšší správní soud musí přisvědčit opodstatněnosti stížní námitky stěžovatele, že krajský soud v rozporu se zákonem nepřipustil jeho návrhy na doplnění dokazování a důvody, které k tomu tento správní soud vedly jsou nepřezkoumatelné.

Krajský soud nepostupoval zcela v souladu s Listinou základních práv a svobod a s nálezem Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 1437/07, který je dostupný na www.nalus.usoud.cz.

Ústavní soud v tomto nálezu vyslovil, že: „*Pokud soud odmítne provedení důkazu, je nezbytné odmítnutí návrhu důsledně odůvodnit, v odůvodnění reagovat na námitky uplatněné účastníkem řízení i ve vazbě na ostatní skutečnosti, které vyšly najevo, a rovněž pochyby nevyvolávajícím způsobem zdůvodnit závěry učiněné na základě skutkového stavu, zjištěného bez provedení odmítnutých důkazů. Jestliže tak obecný soud neučiní, zatíží své rozhodnutí nejen vadami spočívajícími v porušení obecných procesních předpisů, ale současně postupuje v rozporu*

se zásadami vyjádřenými v hlavě páté Listiny (především čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 2), a v důsledku toho též i v rozporu s čl. 95 odst. 1 Ústavy, což platí zvláště za situace, kdy je účastníku řízení vytýkáno neunesení důkazního břemene, přičemž je zřejmé, že v důsledku postupu soudů mu tato možnost ani v plném rozsahu nebyla dána".

Stěžovatel, resp. jeho zástupce v závěru ústního jednání dne 16. 1. 2014 navrhl doplnění dokazování ohledně zjištění vztahu stěžovatele k mimomanželskému synovi M. M., narozenému v roce X., ke zjištění průkaznosti písemností svědčících o odsouzení stěžovatele ve Vietnamu a za účelem případného výslechu příbuzných stěžovatele, kteří mu telefonicky sdělili skutečnost o jeho odsouzení.

Krajský soud pak u ústního jednání vyhlásil usnesení, kterým o uvedeném návrhu na doplnění dokazování rozhodl tak, že další dokazování prováděno nebude. V odůvodnění kasační stížností napadeného rozsudku zdůvodnil toto rozhodnutí především tím, že vzhledem k nepřesvědčivosti shora uvedené stěžovatelovy výpovědi ohledně rozhánění demonstrace, bití demonstrantů a jejich zatčení je nepřesvědčivé i jeho tvrzení o tom, že byl odsouzen za účast na demonstraci a že mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na 6 měsíců. Bylo-li by totiž tvrzení stěžovatele pravdivé, bylo i v jeho zájmu, aby si zajistil a listinnými důkazy prokázal opodstatněnost těchto tvrzení. Jeho tvrzení však nebylo podpořeno žádnými listinnými podklady a proto krajský soud nepokládal za vhodné a potřebné provedení navrhovaného důkazu.

Nezávislost správních soudů se ale musí realizovat nejen v zákonném, nýbrž především v ústavním rámci (jehož součástí je i právo na spravedlivý proces), který musí vyloučit libovůli v rozhodování a musí také zajistit právně účinnou soudní ochranu, jejíž neodmyslitelnou součástí je právo na spravedlivé a vyčerpávající projednání každé věci. Z ust. § 120 o. s. ř. za použití ust. § 64 s. ř. s. lze sice dovodit, že ani správní soud není povinen vyhovět všem návrhům na provedení dokazování, nicméně uvedené ustanovení nelze vykládat natolik extenzivně, aby znemožnilo účastníkům řízení se stanoveným postupem tvrzeného práva domáhat. Odmítne-li proto správní soud provedení důkazu, je nezbytné ve smyslu uvedeného nálezu Ústavního soudu odmítnutí návrhu na provedení důkazu důsledně odůvodnit, v odůvodnění reagovat na námitky uplatněné účastníkem řízení i ve vazbě na ostatní skutečnosti, které vyšly najevo, a rovněž pochyby nevyvolávajícím způsobem zdůvodnit závěry učiněné na základě skutkového stavu, zjištěného bez provedení odmítnutých důkazů. Jestliže tak soud neučiní, zatíží své rozhodnutí nejen vadami spočívajícími v porušení obecných procesních předpisů, ale současně postupuje v rozporu se zásadami vyjádřenými v hlavě páté Listiny základních práv a svobod (především čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 2), a v důsledku toho též i v rozporu s čl. 95 odst. 1 Ústavy.

Vzhledem k tomu, že je zcela zásadní pro posouzení předmětné azylové věci zjištění, zda stěžovatel byl skutečně odsouzen ve Vietnamu za účast na demonstraci dne 15. 11. 2012 k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců, nelze se spokojit jen se zcela obecným konstatováním krajského soudu ohledně toho, že bylo-li by uvedené tvrzení pravdivé, bylo na stěžovateli, aby si zajistil a listinnými důkazy prokázal opodstatněnost svého tvrzení. Je tomu tak proto, že tento závěr krajského soudu má základ jen v obsahové rozdílnosti výpovědí stěžovatele v pohovoru (kde uváděl, že policie

demonstranty honila a bila je, a některé lidi, včetně jeho zatkla, vyslýchala a poté propustila) a u ústního jednání dne 16. 1. 2014 (kde uvedl, že nebyl zadržen na policejní stanici a jelikož byl jen sledován, schovával se). Se zřetelem k tomu, že stěžovatel od počátku tvrdí, že se po rozehnání demonstrace skrýval, a to až do doby odjezdu ze země původu v prosinci roku 2012, není bez vyjádření stěžovatele možné odstranění uvedených rozporů. Proto také navrhl krajskému soudu provedení důkazů, které by mohly prokázat skutečnost, že byl odsouzen k trestu odnětí svobody do vězení. Shora uvedené zamítnutí návrhu na doplnění dokazování tak není bez přihlédnutí k uvedenému v plném rozsahu odůvodněno, odůvodnění nereaguje na námitky uplatněné stěžovatelem i ve vazbě na ostatní skutečnosti, které vyšly najevo, a nejsou rovněž odůvodněny ani závěry učiněné na základě skutkového stavu, zjištěného bez provedení odmítnutých důkazů.

Stěžovatel by proto měl dostat základní možnost, aby mohl svá tvrzení o odsouzení k trestu odnětí svobody ve Vietnamu prokázat, nikoliv však jen vlastním tvrzením, ale minimálně i předloženými důkazy v písemné podobě, mají-li je k dispozici jeho příbuzní. Obdobně je tomu i pokud jde o důkazy ohledně neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, které je třeba doplnit i o podrobnější zprávy o stavu dodržování lidských práv ve Vietnamské socialistické republice v rozhodné době.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 1. 2014, č. j. 22 Az 5/2013 – 80, je z větší části opodstatněná, a proto napadený rozsudek podle ust. § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. zrušil, a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

V tomto řízení bude na krajském soudu, aby výslechem stěžovatele odstranil rozpory mezi popisem rozhánění demonstrace a následných úkonů policejních orgánů, který uváděl při pohovoru (policie demonstranty honila a bila je, a některé lidi, včetně jeho zatkla, vyslýchala a poté propustila) a mezi popisem uváděných událostí, které přednesl při ústním jednání dne 16. 1. 2014 (nebyl zadržen na policejní stanici a jelikož byl jen sledován, schovával se), dále objasnil důvody jeho rozdílných tvrzení u pohovoru a ústního jednání a označil tvrzení, které bylo pravdivé. Zjištění skutečného stavu věci ohledně shora uvedeného pak bude východiskem pro posouzení obsahově shodnosti či neshodnosti tvrzení a výpovědí stěžovatele, ale také pro posouzení přesvědčivosti a věrohodnosti těchto projevů stěžovatele. Zásadní pro posouzení věci stěžovatele však je to, zda byl stěžovatel ve Vietnamu skutečně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců za účast na demonstraci dne 15. 11. 2012. Konkrétní způsoby zákonného zjištění této skutečnosti jsou pochopitelně na krajském soudu. Nejsnazší patrně ale bude, aby krajský soud stěžovatele vyzval k zajištění a k předložení originálů potřebných dokumentů, které se ho týkají, od svých příbuzných správnímu soudu v přiměřené lhůtě, jež by prokazovaly uvedenou skutečnost, v nejhorším případě i ověřených kopií, z nichž by se dalo věrohodně usuzovat na to, zda stěžovatel byl či nebyl odsouzen za účast na demonstraci dne 15. 11. 2012 k 6 měsícům odnětí svobody. Stěžovatel by měl být dotazován i k tomu, jak dlouho (od jakého data ví o této tvrzené skutečnosti). Zjištění v uvedeném směru a případné další doplnění dokazování o zprávu ohledně dodržování lidských zpráv ve Vietnamu v rozhodné době by mohlo být i nutným doplněním celkové úvahy o tom, zda stěžovatel byl skutečně ve své vlasti vystaven pronásledování ve smyslu zákona o azylu či nikoliv. Teprve po takovém doplnění dokazování, ale případně i po doplnění dokazování

dalším a následném právním posouzení zjištěného skutkového stavu ve světle judikatury správních soudů, by mohl vydat krajský soud nové rozhodnutí, které musí být nejen přezkoumatelné a přesvědčivé, ale musí především odpovídat zákonu.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje kasační soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, neboť neshledal důvody pro jeho nařízení.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** žádné opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. března 2014

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu